

עירובין דף יז

מקיפין בקנים ובלבד שלא יהא בין קנה לחבירו שלשה טפחים וכו'.
 ר' יהודה במשנה: בשירא - אין, ביחיד - לא.

קושש: והתניא רבי יהודה אומר: כל מחיצות שבת לא התירו ליחיד יותר מבית סאתים! (משמע שהתירו ליחיד פחות מבית סאתים)
 תירוץ: כדאמר רב נחמן ואיתימא רב ביבי בר אבבי; לא נצרכא אלא ליתן להן כל צרכן, הכא נמי: ליתן להן כל צרכן.

דברי רקע לדברי רב נחמן: היכא איתמר דרב נחמן ואיתימא רב ביבי בר אבבי - אהא, דתנן: כל מחיצה שאינה של שתי וערב אינה מחיצה, דברי רבי יוסי ברבי יהודה.

קושש על ר' יוסי: ומי אמר רבי יוסי ברבי יהודה הכי? והתניא: אחד יחיד ואחד שיירא לחבלים, ומה בין יחיד לשיירא?
 דברי רבי יוסי ברבי יהודה

יחיד	נותנין לו בית סאתים
שנים	נותנין להם בית סאתים
שלשה	נעשו שיירא ונותנין להן בית שש

וחכמים אומרים: אחד יחיד ואחד שיירא ונותנין להן כל צרכן ובלבד שלא יהא בית סאתים פנוי.

תירוץ: אמר רב נחמן ואיתימא רב ביבי בר אבבי: לא נצרכא אלא ליתן להן כל צרכן. דרש רב נחמן משום רבינו שמואל: יחיד נותנין לו בית סאתים, שנים נותנין להן בית סאתים, שלשה - נעשו שיירא ונותנין להן בית שש.

קושש: שבקת רבנן ועבדת כרבי יוסי ברבי יהודה?
 הדר אוקים רב נחמן אמורא עליה ודרש: דברים שאמרתי לפניכם טעות הן בידי, ברם כך אמרו: יחיד נותנין לו בית סאתים, שנים נותנין להן בית סאתים, שלשה נעשו שיירא - ונותנין להן כל צרכן.

קושש על פסיקת רב נחמן: רישא רבי יוסי ברבי יהודה וסיפא רבנן!
 תירוץ: אין, משום דקאי אבוה בשיטתיה. (רבי יהודה אומר: כל מחיצות שבת לא התירו ליחיד יותר מבית סאתים)

קביעה הלכתית: אמר רב גידל אמר רב: שלשה, בחמש - אסורין, בשבע - מותרין.
 קושש: אמרו ליה: אמר רב הכי?

אין קושש: אמר להו: אורייתא נביאי וכתבי, דאמר רב הכי.
 תירוץ להסביר למה אין קושש: אמר רב אשי: מאי קשיא? דילמא הכי קאמר: הוצרכו לשש והקיפו בשבע - אפילו בשבע מותרין, לא הוצרכו אלא לחמש והקיפו בשבע - אפילו בחמש אסורין.

קושש: ואלא הא דקתני ובלבד שלא יהא בית סאתים פנוי, מאי לאו פנוי מאדס?
 תירוץ: לא, פנוי מכלים.

איתמר: שלשה ומת אחד מהן, שנים ונתוספו עליהן. רב הונא ורבי יצחק:

חד אמר: שבת גורמת וחד אמר: דירין גורמין.

תסתיים דרב הונא הוא דאמר שבת גורמת, דאמר רבה: בעאי מרב הונא, ובעאי מרב יהודה: עירב דרך הפתח ונסתם הפתח, דרך החלון ונסתם החלון, מהו? ואמר לי: שבת הואיל והותרה הותרה. תסתיים.

לימא רב הונא ורבי יצחק בפלוגתא דרבי יוסי ורבי יהודה קמיפלגי, דתנן: חצר שנפרצה משתי רוחותיה, וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו, וכן מבוי שניטלו קורותיו או לחייו -

רבי יהודה	מותרין לאותה שבת ואסורין לעתיד לבא
רבי יוסי	אם מותרין לאותה שבת - מותרין לעתיד לבא, ואם אסורין לעתיד לבא - אסורין לאותה שבת

ניסיון להתאים את השיטות זה לזה: לימא רב הונא דאמר כרבי יהודה, ורבי יצחק דאמר כרבי יוסי?
 דחייה: אמר לך רב הונא:

חצר שנפרצה	
אין מחיצות לכן ר' יוסי אוסר (אבל במקרה של המת או ניתוספו, יש מחיצות)	יש דירין ועל כן ר' יהודה מתיר (אבל במת או ניתוספו יש שינוי במצב בדירין או שיש פחות או שיש יותר וזה משפיע)

וחכמים אומרים אחד משני דברים.
קושי: היינו תנא קמא!
תירוץ: איכא בינייהו יחיד בישוב.

משנה. ארבעה דברים פטרו במחנה:

1. מביאין עצים מכל מקום
2. ופטורין מרחיצת ידים,
3. ומדמאי,
4. ומלערב.

גמרא. תנו רבנן: מחנה היוצאת למלחמת הרשות מותרין בגזל עצים יבשים.
רבי יהודה בן תימא אומר: אף חונין בכל מקום, ובמקום שנהרגו שם נקברין.

קושי: מותרין בגזל עצים יבשים. האי תקנתא דיהושע הוה, דאמר מר, עשרה תנאים התנה יהושע: שיהו מרעין בחורשין ומלקטין עצים משדותיהן!
תירוצים:

תירוץ	משנה	יהושע
1 תירוץ	בשאר עצים	בהיזמי והיגי
2 תירוץ	בתלושין	במחוברין
3 תירוץ	ביבשים	בלחין

רבי יהודה בן תימא אומר: אף חונין בכל מקום ובמקום שנהרגים שם נקברים.
קושי: פשיטא, מת מצוה הוא, ומת מצוה קונה מקומו!
תירוץ: לא צריכא, אף על גב דאית ליה קוברין, דתניא: איזהו מת מצוה - כל שאין לו קוברין, קורא ואחרים עונין אותו - אין זה מת מצוה.

קושי על הקושי: ומת מצוה קנה מקומו? והתניא: המוציא מת מוטל בסרטיא - מפניהו לימין אסרטיא או לשמאל אסרטיא. שדה בור ושדה ניר - מפניהו לשדה בור, שדה ניר ושדה זרע מפניהו לשדה ניר, היו שתיהן נירות, שתיהן זרועות, שתיהן בורות מפניהו לכל רוח שירצה!
תירוץ: אמר רב ביבי: הכא במת מוטל על המיצר עסקינן, מתוך שניתנה רשות לפנותו מן המיצר - מפניהו לכל רוח שירצה.

ופטורין מרחיצת ידים.

צמצום ההלכה במשנה: אמר אביי: לא שנו אלא מים ראשונים אבל מים אחרונים חובה.
ומדמאי דתנן: מאכילין את העניים דמאי ואת אכסניא דמאי. אמר רב הונא: תנא, בית שמאי אומרים: אין מאכילין את העניים דמאי ואת אכסניא דמאי, ובית הלל אומרים: מאכילין את העניים דמאי ואת אכסניא דמאי.

ומלערב.

צמצום ההלכה במשנה: אמרי דבי רבי ינאי: לא שנו אלא עירובי חצירות, אבל עירובי תחומין חייבין.
דתני רבי חייא: לוקין על עירובי תחומין דבר תורה.

קושי של ר' יונתן: מתקיף לה רבי יונתן: וכי לוקין על לאו שב"א?

קושי על הקושי: מתקיף רב אחא בר יעקב: אלא מעתה דכתיב (ויקרא יט) **אִל תִּפְט**

אִל הַאֲכֹת וְאִל הַיַּעֲנִיט, הכי נמי דלא לקי?

הסבר אחר של הקושי של ר' יונתן: רבי יונתן הכי קשיא ליה! לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין, וכל לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין אין לוקין עליו.

תירוץ: אמר רב אשי: מי כתיב אל יוציא? (שמות טז) **אִל יִצְא** כתיב.